

Sygn. akt VI Ga 154/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 lipca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Barbara Frankowska

Sędziowie: SO Renata Bober (spr.)

SO Anna Walus – Rząsa

Protokolant: st. sekr. sądowy Agnieszka Krztoń

po rozpoznaniu w dniu 28 lipca 2015 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: G. J.

przeciwko: J. G.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w Tarnobrzegu
V Wydziału Gospodarczego z dnia 30 stycznia 2015 r., sygn. akt V GC 532/13

I. oddala apelację,

II. zasądza od pozwanego J. G. na rzecz powoda G. J. kwotę 1.200 zł (jeden tysiąc dwieście złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

SSO Renata Bober SSO Barbara Frankowska SSO Anna Walus-Rząsa

Sygn. akt V Ga 154/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 28 lipca 2015r.

Powód G. J. prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...)w S. pozwem wniesionym dnia 3 października 2013 roku domagał się zasądzenia od pozwanego J. G. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...) w L. kwoty 16 113 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 05 września 2013r. i kosztami procesu wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu podał, że kwota której zasądzenia domaga się od pozwanego wynika z umowy zawartej pomiędzy stronami, na podstawie której powód wykonał na rzecz pozwanego usługi geodezyjne dotyczące m.in. zakończenia budowy pasażu deptakowego w S., udokumentowane m.in. fakturą VAT nr (...) z dnia 21 sierpnia 2013r. na kwotę 16 113 zł. Pozwany uregulował powodowi tylko cztery pierwsze faktury, które dokumentują wykonane przez powoda usługi wykraczające tak naprawdę poza pierwotne zlecenie pozwanego i ofertę powoda tj. fakturę VAT nr (...) z dnia 24.05.2012r. na kwotę 14 268 zł, fakturę VAT nr (...) z dnia 31.10.2012r. na kwotę 18 265, 50 zł, fakturę

VAT nr (...) z dnia 06.11.2012r. na kwotę 16 789, 50 zł oraz fakturę VAT nr (...) na kwotę 11 070 zł. Zgodnie z ofertą za każdy punkt tyczenia ustalona była stawka kwotowa w zależności od rodzaju prac, które miały być wykonane. Każda czynność przez powoda była wykonywana na zlecenie pracownika pozwanego wskazanego w zleceniu - Ł. G.. Faktury wystawione przez Starostwo Powiatowe w S. potwierdzają długości sieci uzbrojenia terenu ww. zadania inwestycyjnego i mają swoje odzwierciedlenie w przedłożonych do pozwu fakturach. Do uregulowania przez pozwanego pozostała tylko ostatnia faktura VAT nr (...) z dnia 21.08.2013r. na kwotę 16 113 zł. Po jej otrzymaniu pozwany zwrócił ją powodowi, potwierdzając zlecenie zakresu prac na łączną kwotę 49 100 zł, co ma swoje odzwierciedlenie w czterech pierwszych fakturach. Jak podał powód, prawidłowości wystawienia czterech pierwszych w/w faktur pozwany nigdy nie kwestionował. Natomiast stanowisko pozwanego co do niezasadności wystawienia faktury nr (...), w ocenie powoda, nie ma uzasadnienia w przedstawionych faktach – ustalono bowiem pierwotnie wynagrodzenie, ale dotyczyło ono tylko przedstawionego projektu, a nie jest winą powoda, że projekt zmieniano i zlecano powodowi dodatkowe prace. Rozliczenie zawarte w w/w fakturach obejmuje faktycznie wszystkie czynności jakie zostały przez powoda wykonane. Pozwany odmawiając zapłaty za ostatnią fakturę VAT nr (...) w żaden sposób nie zakwestionował, aby powód nie wykonał czynności opisanych w tej fakturze. Dotyczy ona wykonania inwestycji uzbrojenia terenu oraz opracowania inwestycji powykonawczej, które zostały ujęte w zleceniu, a nie były wcześniej fakturowane. Przedłożone faktury ze Starostwa Powiatowego w S. potwierdzają natomiast wykonanie inwestycji w wielkości określonej przez powoda w spornej fakturze. Na koniec powód podał, że w dniu 05 września 2013r. wystosował do pozwanego wezwanie do zapłaty należności na kwotę 16 113 zł, dołączając do wezwania ponownie fakturę nr (...). Przedmiotowe wezwanie pozwany odebrał dnia 10 września 2013r., ale w wyznaczonym terminie nie uregulował należności, której zasądzenia powód domaga się od pozwanego w postępowaniu sądowym (k. 3-6).

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 31 października 2013r. w sprawie prowadzonej pod sygn. akt V G Nc 1353/13 Sąd Rejonowy w Tarnobrzegu Wydział V Gospodarczy orzekł zgodnie z żądaniem pozwu (k. 38).

Pozwany J. G. powyższy nakaz zapłaty skutecznie zaskarżył sprzeciwem, wnosząc o oddalenie powództwa w całości.

W uzasadnieniu sprzeciwu przyznał, że powód wykonywał na jego rzecz usługi geodezyjne dotyczące m.in. zakończenia budowy pasażu deptakowego w S. – na podstawie zlecenia z dnia 21 marca 2012r. obejmującego wykonanie kompleksowej obsługi geodezyjnej, w tym inwentaryzacji powykonawczej zadania pn. „R.zagospodarowanie pasażu deptakowego zlokalizowanego wzdłuż torów kolejowych na terenie P. w S.”. W zleceniu tym pozwany wskazał łączny koszt obsługi geodezyjnej w kwocie 20 690 zł netto plus 23 % VAT, zgodnie z ofertą powoda z dnia 12 stycznia 2012r. Pozwany przyznał, że w toku realizacji inwestycji nastąpiły zmiany pozwolenia na budowę i pozwany wyraził zgodę na wykonanie przez powoda robót dodatkowych, co dało podstawę powodowi do wystawienia czterech faktur na łączną kwotę 49 100 zł netto, tj. 60 393 zł brutto. Należność wynikająca z tych czterech faktur w kwocie 60 393 zł brutto została powodowi wypłacona. Pozwany podał dalej, że od samego początku podważał wystawienie przez powoda faktury nr (...), jako niezasadnej. Według pozwanego, należność w kwocie 60 393 zł brutto całkowicie pokrywa koszty wykonanych przez powoda robót w ramach przedmiotowego zlecenia z dnia 21 marca 2012r. Pozwany zaprzeczył, jakoby prace objęte fakturą nr (...) zostały zlecone powodowi przez pracownika / pracowników pozwanego. Prace te wyraźnie przekraczały zakres i koszt zlecenia z dnia 21 marca 2012r. Co istotne, dnia 31 maja 2013r. nastąpiło zgłoszenie robót do odbioru, a dopiero 21 sierpnia 2013r. powód wystawił i przesłał pozwanemu fakturę nr (...). Z racji tego, pozwany pismem z dnia 02 września 2013r. odesłał powodowi fakturę nr (...) na kwotę 16 113 zł bez księgowania, uznając jej wystawienie za bezpodstawne i nie mające jakiegokolwiek poparcia w zleceniu z dnia 21 marca 2012r. Pozwany odesłał również bez podpisu sporządzony jednostronnie przez powoda protokół końcowy.

W piśmie z dnia 04 stycznia 2014r. powód podtrzymał żądanie pozwu i oświadczył, że wszystkie faktury, w tym również fakturę nr (...) rozliczał zgodnie i według stawek określonych w swojej ofercie, a pozwany nigdy przed przesłaniem powodowi pisma z dnia 02 września 2013r., które zostało sporządzone już po wykonaniu w całości umowy przez powoda, nie kwestionował tego sposobu rozliczenia. W przypadku jakichkolwiek zmian, uzgadniano na bieżąco wymagane czynności oraz wynagrodzenie powoda. Do sierpnia 2013r. w rozliczeniu stron nie było żadnych

niejasności. Strony łączyła umowa, którą powód wykonał do dnia 13 sierpnia 2013r. i winien z tego tytułu otrzymać należne wynagrodzenie. Według powoda, strony łączyła umowa o dzieło (k. 53-57).

Na rozprawie w dniu 14 marca 2014r. pozwany oświadczył, że nie kwestionuje co do zasady robót wykonanych przez powoda, ale kwestionuje ilość punktów w terenie oraz to, że powód nie miał podstaw do wystawienia faktury na kwotę dochodzoną pozwem, ponieważ kwota 49 000 zł jego zdaniem, stanowi ostateczną kwotę za wszystkie wykonane przez powoda czynności. Pozwany podał, że np. tyczenie sieci elektrycznej nie ulegało żadnym zmianom w trakcie realizacji inwestycji, w ofercie powód określił po zapoznaniu się z dokumentacją liczbę punktów na 71 podczas gdy w fakturze na 115. Pozwany zarzucił, że powód nie przedstawił końcowego rozliczenia (k. 77/v).

Wyrokiem z dnia 30 stycznia 2015 roku Sąd Rejonowy w Tarnobrzegu V Wydział Gospodarczy zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 16 113,00 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 5 września 2013 roku oraz orzekł o kosztach postępowania. Wyrok powyższy Sąd I instancji wydał ustalając następujący stan faktyczny.

Uzasadniając swój wyrok Sąd Rejonowy wskazał, iż ustalono w procesie, że powód wykonał dla pozwanego kompleksową obsługę geodezyjną, łącznie z inwentaryzacją powykonawczą przy budowie pasażu deptakowego na terenie parku miejskiego w S..

Pierwotny zakres zadania określony w ofercie powoda z dnia 12 stycznia 2012r. oraz w zleceniu pozwanego z dnia 21 marca 2012r. obejmował czynności wycenione na kwotę 20 690 zł netto. Sąd przyjął, iż kwota wskazana w zleceniu miała charakter kompleksowy i ryczałtowy. Natomiast w ofercie cena ryczałtowa dotyczyła ceny jednostkowej za punkt, a nie wielokrotnie wykonywanej czynności pomiarowej. Oferta określała cenę jednostkową typową dla tego rodzaju prac. W trakcie realizacji zadania następowały zmiany projektu mające wpływ na zakres prac geodezyjnych, a tym samym na koszt realizacji usługi. Ponadto, w trakcie budowy uległy zniszczeniu wyznaczone wcześniej przez powoda punkty sytuacyjne wyznaczające poszczególne fragmenty inwestycji, co powodowało konieczność wielokrotnego ich wyznaczenia przez geodetę. Powód wystawiał faktury sukcesywnie za wykonaną pracę. Należność wynikająca z faktur nr: (...), (...), (...) i (...) na łączną kwotę 60 393 zł brutto pozwany zaakceptował i uregulował. W przypadku jakichkolwiek zmian na bieżąco powód uzgadniał z pracownikiem pozwanego wymagane czynności. Do sierpnia 2013r. w rozliczeniach stron nie było żadnych niejasności. Sąd zauważył, iż sprawą pozwanego pozostaje, że w toku realizacji zadania przekroczył on pierwotnie zakładany budżet na tzw. obsługę geodezyjną. Powód nie niszczył wcześniej wyznaczonych przez siebie punktów geodezyjnych. Niszczył te punkty ciężki sprzęt, który pracował na placu budowy. Zmiany projektowe wpłynęły na zakres prac geodezyjnych powoda, a co za tym idzie na koszt realizacji usługi.

Sporna faktura VAT nr (...) dotyczy prac, które powód wykonał dla pozwanego. Żadna z tych prac objętych fakturą nr (...) nie była objęta wcześniejszymi czterema fakturami, które zostały zapłacone przez pozwanego. Poza tym ich wykonanie było niezbędne dla realizacji budowy pasażu deptakowego na terenie parku miejskiego w S., a tym samym dla realizacji całości zlecenia pozwanego dnia 21 marca 2012r. skierowanego do powoda. Ilość jednostek w poszczególnych pozycjach spornej faktury jest zgodna ze stanem faktycznym (co wykazano dowodami: opinią biegłego, zeznaniami świadka Ł. G., zeznaniami powoda, dokumentacją złożoną do akt sprawy). Zastosowane w fakturze ceny za poszczególne prace są zgodne z ofertą powoda z dnia 12 stycznia 2012r. (k. 33). Łączna wartość brutto 16 113 zł za prace objęte fakturą VAT nr (...) jest wyliczona prawidłowo (co potwierdził biegły sądowy opiniujący w sprawie).

Mając na uwadze powyższe Sąd uznał, iż pozwany winien zapłacić powodowi wynagrodzenie za wykonane prace, zgodnie z wystawioną fakturą VAT nr (...), dlatego też zasądził od pozwanego na rzecz powoda żadaną pozwem kwotę 16 113 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 5 września 2013r. na podstawie art. 627 kc i 481 § 1 i 2 zd. 1 kc.

W kwestii kosztów procesowych Sąd Rejonowy zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 4.015,90 zł

Strona pozwana wniosła apelację od powyższego wyroku zaskarżając go w całości i domagając się zmiany wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości.

Zaskarżonemu wyrokowi pozwany zarzucił:

- naruszenie prawa materialnego poprzez błędną jego wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, a mianowicie art. 632 § 1k.c. polegające na nieuzasadnionym przyjęciu, iż zlecenie pozwanego udzielone powodowi w dniu 21 marca 2012 roku stanowi podstawę do żądania przez powoda zapłaty ponad kwotę wynagrodzenia określoną w tym zleceniu;

- naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na wynik sprawy, a mianowicie art.233 § 1 k.p.c. oraz art. 316§ 1k.p.c. poprzez zbyt dowolną a nie wszechstronną ocenę dowodów przekraczającą zasadę swobody oceny zgromadzonego materiału dowodowego, a polegająca na przyjęciu, iż powód miał podstawę do żądania wynagrodzenia ponad kwotę wynagrodzenia określona w zleceniu z dnia 21 marca 2012 roku w wysokości 20.690,00 zł mająca charakter kompleksowy i ryczałtowy.

W uzasadnieniu apelacji pozwany odniósł się do opisanych wyżej zarzutów przytaczając argumentację na ich poparcie.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie w całości

i zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego.

Powód wskazuje, iż zarzut pozwanego w zakresie naruszenia przez Sąd Rejonowy prawa materialnego poprzez błędną jego wykładnię i niewłaściwe zastosowanie w zakresie przyjęcia podstaw do żądania przez powoda zapłaty za wykonane prace objęte fakturą nr (...) z dnia 21.08 2013 r. jest w pełni chybiony i nie znajduje uzasadnienia.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja pozwanego nie zasługuje na uwzględnienie z poniższych względów.

Stanowisko Sądu II instancji, w zakresie ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd Rejonowy pokrywa się z tym, który został wskazany w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Trzeba podkreślić, że Sąd Rejonowy w Tarnobrzegu przeprowadził postępowanie dowodowe w sposób wyczerpujący, a zebrany w sprawie materiał dowodowy poddał wszechstronnej i logicznej ocenie. Skoro zaś Sąd I instancji poczynił w niniejszej sprawie prawidłowe ustalenia faktyczne to Sąd Okręgowy w pełni je podziela i przyjmuje za własne.

W ocenie Sądu Okręgowego zarzuty poczynione w apelacji dotyczyły w zasadzie jedynie kwestii charakteru wynagrodzenia jakie strony przyjęły w zawartej przez nich umowie. Zarzuty ten w głównej mierze zostały sprowokowane przyjęciem przez Sąd I instancji, że wynagrodzenie jakie strony niniejszego sporu ustaliły miało charakter wynagrodzenia ryczałtowego. Stanowiska tego Sąd Okręgowy jednak nie podziela.

Sąd dokonując wykładni postanowień umowy na podstawie art. 65 k.c. – co trzeba zaznaczyć, powinien mieć na uwadze, iż ważnym kryterium oceny oświadczenia woli w procesie jego wykładni są okoliczności, w których zostało ono złożone. Okoliczności te mają doniosłość dla zrekonstruowania treści myślowych wyrażonych w oświadczeniu woli i pozwalają ustalić właściwy sens tego oświadczenia, niekiedy odmienny od dosłownego jego brzmienia. Przy dokonywaniu wykładni oświadczeń woli znaczenie mają tylko zewnętrzne, poznawalne okoliczności jego złożenia, a nie subiektywne przekonanie osoby składającej to oświadczenie.(por.wyr. SN z dnia 4 lipca 1974 r., III CRN 160/75, OSP 1977, z. 1, poz. 6, wyr. SN z dnia 26 sierpnia 1994 r., I CKN 100/94, Lex nr 293285

Wyjaśnić należy też, że wynagrodzenie ryczałtowe oznacza wynagrodzenie za całość dzieła, w jednej sumie pieniężnej. Jego istotę stanowi określenie tego wynagrodzenia z góry, bez przeprowadzania szczegółowej analizy kosztów wytwarzania dzieła.

W ocenie Sądu Okręgowego w przedmiotowej sprawie mamy do czynienia z wynagrodzeniem kosztorysowym uregulowanym w art. 629 k.c. Przepis ten wskazuje, iż jeżeli strony określiły wynagrodzenie na podstawie zestawienia planowanych prac i przewidywanych kosztów - mówimy wówczas o wynagrodzeniu kosztorysowym. Najczęściej

przyjmuje się, że kosztorys stanowi zestawienie (z reguły pisemne) potrzebnych do wykonania dzieła materiałów i nakładów pracy z podaniem ich cen jednostkowych.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy zauważa, iż oferta zamawiającego (która została następnie przyjęta przez pozwanego) została sformułowana w taki sposób, że podano w niej bardzo szczegółowo nie tylko wysokość wynagrodzenia, wskazując jakich dokładnie czynności ono dotyczy, ale też starannie wyszczególniono zakres wszystkich robót (czyli wyznaczenie ciągów pieszych, krawędzi oczka wodnego, tyczenie sieci wodociągowej, tyczenie sieci elektrycznej, tyczenie sieci kanalizacyjnej oraz opracowanie inwentaryzację sieci elektrycznej, kanalizacyjnej wodociągowej opracowanie inwentaryzacji powykonawczej). Ponadto, szczegółowo wskazano w nim ilość punktów do wytyczenia i metrów bieżących w przypadku inwentaryzacji.

Tak wskazany zakres prac w ocenie Sądu daje postawę do przyjęcia że strony ustaliły wynagrodzenie kosztorysowe o którym mowa w cyt. wyżej art. 629 k.c.

Zaznaczenia wymaga, że pozwany przyjął ofertę powoda w pełnej jej treści, wystosowując pismo ze zleceniem wykonania umowy na jej podstawie, w którym wyraźnie wskazał że zleca zakres prac o wartości wynikającej z przesłanej mu oferty. Tym samym zaakceptował więc całą jej treść. Bez znaczenia pozostaje fakt, iż pozwany wskazał w tym zleceniu, że uzgodniony łączny koszt obsługi geodezyjnej powinien wynieść 20.690 zł netto plus podatek VAT, bowiem nie oznacza to, że charakter tego wynagrodzenia uległ zmianie. Nie sposób przyjąć, iż to wynagrodzenie które zostało skosztorysowane przez powoda nabrało poprzez potwierdzenie wynagrodzenia ustalonego kosztorysowo - charakteru wynagrodzenia ryczałtowego. Jak wskazuje Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 26 sierpnia 1994 r. sygn. I CKN 100/94 wykładnia umowy powinna uwzględniać zgodny zamiar stron, wyrażający się w umowie. Nie można więc ograniczyć zabiegów interpretacyjnych do jednego tylko postanowienia umowy, przeciwnie, w każdej kwestii analizą objąć należy wszystkie postanowienia, dotyczące tejsze kwestii.

Reasumując, skoro wynagrodzenie było kosztorysowe powód wykonując prace ponad umówioną pierwotnie ilość (mając na uwadze w szczególności ilość wytyczonych punktów) miał prawo policzyć wynagrodzenie większe, ponad pierwotną kwotę, odpowiednio za każdy dodatkowo wyznaczony punkt. W odróżnieniu bowiem od ryczałtu, kosztorys nie ma charakteru ostatecznego, wiążącego dla stron. Jest on jedynie preliminarzem zestawiającym w sposób orientacyjny przewidywane koszty. Z punktu widzenia wysokości wynagrodzenia znaczenie ma dopiero kosztorys wykonawczy, sporządzony przez przyjmującego zamówienie po ukończeniu dzieła. Kosztorys wykonawczy może określać wynagrodzenie niższe lub wyższe od wskazanego w kosztorysie umownym. Może więc mieć miejsce sytuacja, gdy zamawiający będzie musiał zapłacić wynagrodzenie wyższe.

Kwestia natomiast ilości dodatkowo wytyczonych punktów, co spowodowane było specyfiką współpracy z pozwanym oraz zmianami w projekcie w trakcie realizacji zamówienia - w świetle zgromadzonego materiału dowodowego w ocenie Sądu nie budzi wątpliwości. Jak wskazano na wstępie niniejszego wyводу ustalenia Sądu I instancji w świetle zebranych dowodów są w zupełności prawidłowe, dlatego też Sąd Okręgowy je w pełni podziela i przyjmuje za własne.

Jednocześnie Sąd zauważa i podkreśla, iż nie tylko z opinii biegłego wynika, że wytyczono więcej tych punktów ale też z zeznań świadków wnioskowanych przez powoda, w szczególności z zeznań złożonych przez jego pracownika, koordynatora prac Ł. G., który zeznał, iż nie sądzi aby wyznaczonych punktów było mniej, niż powód wskazał, biorąc pod uwagę dotychczasową z nim współpracę.

W świetle powyższego, Sąd Okręgowy oddalił apelację jako niezasadną na podstawie art. 385 k.p.c.

W przedmiocie kosztów orzeczono stosownie do wyniku sprawy na podstawie art. 98 §1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c.